

Theater 'Knaus' woelt in de getormenteerde geest van Karl Ove Knausgård en geeft diens eeuwige zielzoeker een boeiende theatrale draai.

Knien met Knausgård

Valentijn Dhaenens is een Knausgårdfiguur bij half verlichte vollemaan. © Kurt Van der Elst

Knaus.
Alexia Leysen &
Valentijn Dhaenens/
Brut
★★★★☆
Op tournee tot
22 januari.

Hij wordt de sombere mascotte van de hedendaagse mens genoemd. Karl Ove Knausgård heeft de titel niet gestolen. In de autobiografische reeks *Mijn strijd* doopt de Noor 3.500 pagina's lang zijn pen in de zwarte inkt van zijn ziel. Schrijven is recht blijven: Knausgård's genadeloze observaties van zijn naasten en zijn eigen banale leventje zijn zo kwetsbaar dat ze miljoenen lezers verbinden.

Kent de auteur wereldwijd evenveel vurige aanhangers als critici, dan behoort Dagen Zonder Vlees-bezielster en theatermaakster Alexia Leysen tot de eerste groep. Dit voorjaar exposeerde ze nog *The Knausgård/Hasselblad series*, waarvoor ze vijftig lezers met een Hasselbladcamera portretteerde. *Knaus* is dan weer geen boekbewerking, maar een monoloog in de geest

van de auteur.

Diens drang om gezien te worden kan moeilijk treffender verbeeld worden dan in het theater. Anderhalf uur lang laat Valentijn Dhaenens een Knausgårdfiguur kruisen met zijn eigen strijd als toneelspeler: zo oprecht als zijn personage zich op het podium met de toeschouwers verbindt, zo onverschillig is hij als hij achteraf weer een hokje op zijn speellijst afvinkt. Zonder publiek verliest alles zijn waarde.

De dubbele identiteit van de acteur leidt in het theater al te vaak tot flauwe spelletjes, maar hier wordt ze slim ingezet in Dhaenens' zoektocht naar de waaromvraag. Als zijn alter ego opbiecht hoe hij zich boven andere acteurs verheven voelt of walgt van zijn hoofd op de *Knaus*-affiches, geloof je hem. Zo wordt deze voorstelling een

zeldzaam ontwapenend gebeuren rond een personage dat zijn omgeving uitholt, terwijl de vlakke maan achter hem pas door de belichting diepte krijgt. Alsof Leysen wil zeggen: waarde ligt niet in de dingen zelf, maar bij de kijker.

Toch kun je je afvragen of de voorstelling via Knausgård's exhibitionisme niet te vaak de kaart van de herkenning trekt. Waar ligt de grens tussen banaliteit en verheffing? Hoe enscepeer je sluipend gif? Terwijl de marathonboeken de sleur van zijn personage tot jouw sleur maken, is theater een sprint die nadien dreigt te krimp tot een hokje op een speellijst. Tijdens het stuk is de staat van zijn van Dhaenens' verbitterde figuur wel voelbaar, maar om echt na te zinderen had *Knaus* radicaler mogen zijn.

GILLES MICHIELS

'Knaus' is een zeldzaam ontwapenend gebeuren rond een personage dat zijn omgeving uitholt

De Standaard/DS2 15/04/2019, bladzijden 4 & 5

All rights reserved. Gebruik and reproductie enkel mits toelating van de uitgever via De Standaard/DS2

